

ASORKD

ASOCIACE SDRUŽENÍ PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR

The Association for the Conservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic

Karolíny Světlé 5, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 371 595 624; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289
prezidium@asorkd.cz; www.asorkd.cz; www.zachrante-lazne-kyselka.cz/

Divoká privatizace pokračuje

Divoká privatizace v 90. letech zničila majetek našeho státu. Druhá vlna – privatizace naší kultury, našich památek – ničí navíc identitu národa, jeho duši. V dnešních dnech udeřila demolicí tzv. Kozákova domu na rohu Opletalovy a Václavského náměstí. Nejde tu jen o jeden dům, ale o celé náměstí.

Kozákův dům není kulturní památkou, ale spoluvytváří urbanistické prostředí Muzea a svatováclavského sousoší, horní část Václavského náměstí - kultovní prostor národa. Podílí se na střídmosti architektury horní části náměstí zvýrazňující dominantní postavení Muzea a svatováclavského sousoší, na monumentalitě celého prostoru. „Květinový dům“, který má Kozákův dům nahradit, rozhodně není připraven jeho úlohu plnit. Jako typický reprezentant developerské architektury se snaží ve svůj prospěch změnit řád prostoru, do kterého vstupuje. Upoutává pozornost na úkor svého okolí. Porušuje integritu prostoru neúměrným akcentem nároží, odlišným měřítkem, odlišným materiálem. Prolomením svislé roviny fasády používá architektonické prostředky solitéru, kterým v řadové zástavbě není. To vše oslabuje dominantní postavení Muzea a porušuje řád celého náměstí. **Kozákův dům není registrovanou kulturní památkou, ale jeho urbanistická hodnota a kvalita jeho fasády reprezentující architekturu své doby, jsou pro hlavní náměstí naší metropole nenahraditelné.**

Václavské náměstí má dosud 2 části: hlučný, různorodý bulvár s variabilní siluetou do poloviny bloku mezi Opletalovou a Jindřišskou, na protější straně k ulici Štěpánské, a horní část, charakteristickou sjednocenou siluetou bez akcentů a plochými fasádami s výrazným podílem omítaných ploch. Odlišnost těchto dvou částí vytváří celek náměstí, jeho identitu. Postoupí-li živost siluety a výrazná různorodost architektonických prostředků blíže k Muzeu, stane se z náměstí pouhý bulvár, nahodile uzavřený fasádou Muzea. Nejde jen o Kozákův dům, jde o celé Václavské náměstí.

Václavské náměstí s „Květinovým domem“- na vizualizacích developera Red/Flow East (viz předchozí str.) je akcent nároží záměrně potlačován.

Prostředí památek je vždy atraktivní; developer v jejich blízkosti vidí především peníze. Protože naše památková péče má pouze koncepci ochrany jednotlivých památek a nechrání urbanistické hodnoty měst, protože nemáme regulační plán historického centra, rozhodují o podobě města developeri a úředníci. Ti mají neomezenou moc nad rozhodováním o každém případě jednotlivě, neexistuje jednotná koncepce ochrany historických měst. Jmenovitě nechráněné objekty, které vytvářejí urbanistickou hodnotu památek a jsou nedílnou součástí identity města, jsou bez ochrany. **Úředníkům nic nebrání v divoké privatizaci toho, co jim nepatří, kulturního dědictví národa, do kterého i nechráněná zástavba patří. Byrokratická rozhodnutí jsou anonymní – rozhoduje úřad. Mají ti, kdo rozhodli o poškození Václavského náměstí, odvahu se představit a své rozhodnutí vysvětlit?**

Jediná protiváha upevňující se moci institucí je participace veřejnosti na rozhodování – nejen v památkách. Občané svou vůli dům zachránit důrazně vyjádřili. **Demolice Kozákova domu je výrazem arogantního pohrdání občanskou společností a jejími právy k vlastnímu životnímu prostředí – k městu. V současnosti jsme svědky snahy práva veřejnosti výrazně omezovat ve všech oblastech. Důrazně připomínáme, že bez zastoupení přímé demokracie její zastupitelská forma degeneruje na autoritativní a korupční byrokratický systém.**

Harmonický vztah se sousední Jaltou (kulturní památka) je další předností Kozákova domu

V roce 1964 přistoupil náš stát k **Benátské chartě**. Tím jsme se zavázali, že zachováme památkám jejich prostředí v odpovídajícím měřítku. Ani 53 let nestačilo, aby naše památková péče pochopila význam tohoto závazku a začala ho naplňovat.

Právě se intenzivně zpracovává Metropolitní plán – dokončení se čeká v r. 2020. Zatím se ale zdá, že koncepci budoucí Prahy vyřeší především developeri. Divoká privatizace jim to umožňuje. Co zbude k řešení Metropolitnímu plánu, přestaví-li historické centrum i jeho okolí se souhlasem památkové péče, prosadí-li se nehorázný developerský projekt zástavby uvolněných ploch po nádraží Bubny a části kolejiště nádraží Masarykova a jiné hrozící akce? Jak je možné, že se uvažuje o projektu tak obrovského rozsahu bez jakékoli koordinace s celkovou koncepcí metropole a bez projednání s občany města? Nebo je to začlenění do MP tajné a s veřejností se u nás nepočítá?

Má vůbec smysl v takovém prostředí zpracovávat územní plán?

Ing. arch. Marie Švábová
vicepresidentka ASORKD
www.asord.cz

Prosíme všechny, spolky i jednotlivce, kdo s obsahem článku souhlasí, o vyjádření podpory.